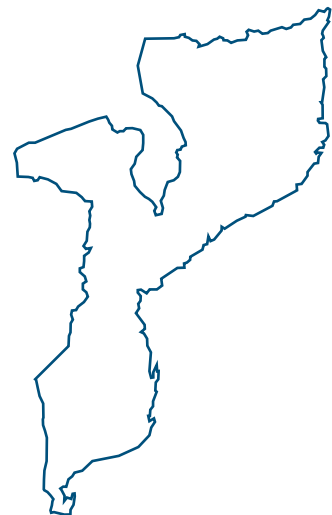

Fitxa país
Moçambic

Moçambic

Forma d'Estat: República semipresidencialista

Capital: Maputo

Idioma oficial: Portuguès

Població: 29 milions d'habitants (2018)

Moneda: Metical moçambiquès (MZN)

Taxa de canvi: 1 EUR = 70,61 MZN (29/11/2019)
1 USD = 64,08 MZN (29/11/2019)

PIB: 14 milers de milions de \$ (0,0% del PIB mundial)

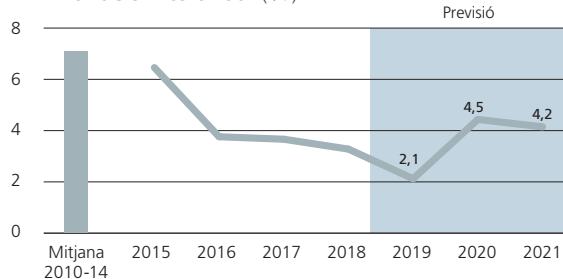
PIB per capita: 475 \$ (1.291 \$ en paritat de poder adquisitiu)

Facilitat per fer negocis: 138 millor país del món de 190 segons el Banc Mundial (*Doing Business*)

Religió: Catòlica: 27%

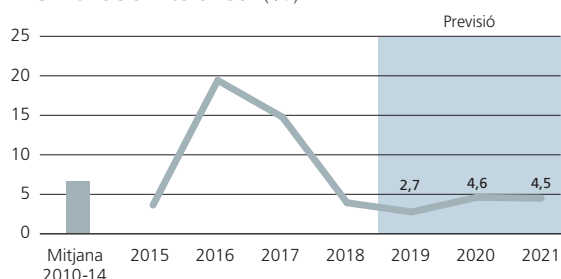
Previsions econòmiques

PIB. Variació interanual (%)

- El 2019, l'economia de Moçambic va experimentar una desacceleració a causa dels efectes adversos de dos ciclons que van destruir infraestructures i ports (per exemple, el de Beira) i van frenar la producció agrícola. Les perspectives per a 2020-2021 són més positives, i s'espera una lleugera expansió de l'economia. Aquesta recuperació seria producte dels esforços de reconstrucció, la millora agrícola i una política monetària més acomodaticia. Per altra banda, la inversió actual en el sector gasístic, amb la construcció d'instal·lacions d'exportació i serveis auxiliars, també podria estimular l'activitat.

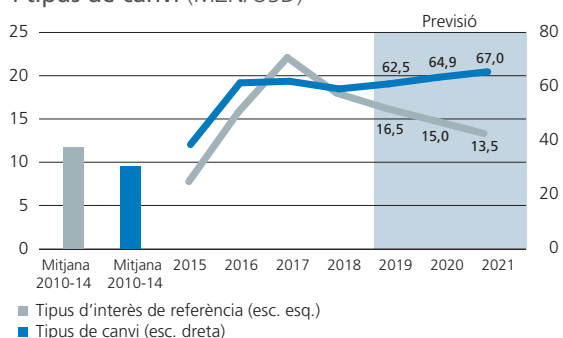
IPC. Variació interanual (%)

- El 2019, la inflació va romandre baixa després de les importants caigudes recents, des del 19,9% del 2016 al 3,9% del 2018. L'estabilització de la inflació al 2019 és principalment producte d'una política monetària restrictiva que ha neutralitzat l'impacte del xoc advers provocat pels ciclons sobre la disponibilitat i els preus dels aliments. Amb l'estabilització continuada dels preus dels aliments el 2020, es preveu que la inflació es mantingui moderada.

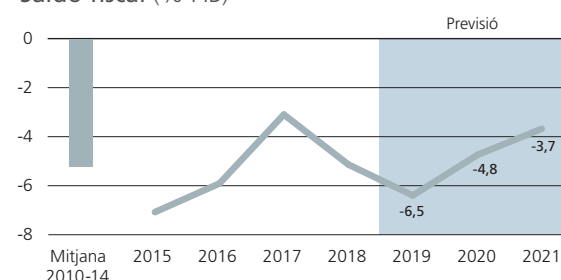
Política econòmica

Tipus d'interès de referència (%) i tipus de canvi (MZN/USD)

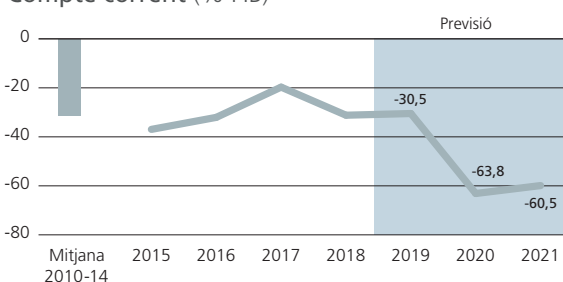

- Tipus d'interès de referència (esc. esq.)
- Tipus de canvi (esc. dreta)

Saldo fiscal (% PIB)

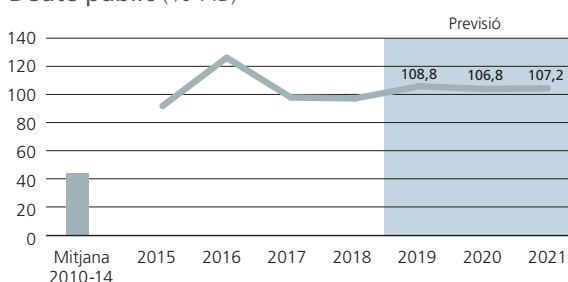

Compte corrent (% PIB)

- Després d'anys de política monetària restrictiva, esperem una moderació gradual en aquest àmbit, amb el propòsit de fomentar l'activitat econòmica durant 2020-2021. Val a dir que aquesta política monetària acomodaticia es donarà si es confirmen plenament les expectatives d'inflació estable i serà molt cautelosa. Per altra banda, el Banc de Moçambic es mostrarà atent als fluxos relacionats amb el comerç internacional i la inversió estrangera directa.

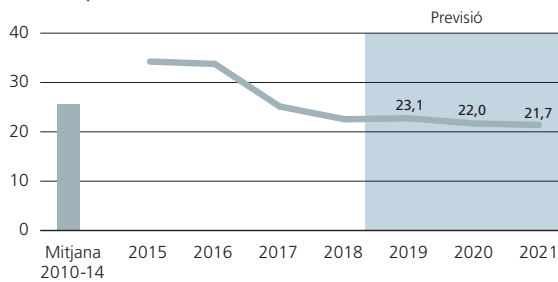
Deute públic (% PIB)

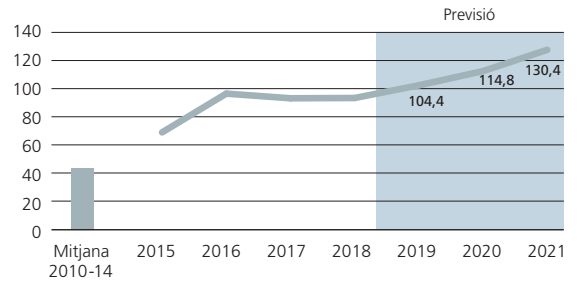
- Des del punt de vista fiscal, les autoritats s'han compromès a reduir el nivell perillosament elevat del deute públic. Tot i que això implicaria un control més estricte de la despesa, és probable que els esforços de reconstrucció després dels dos ciclons del 2019 augmentin la pressió sobre els comptes públics al 2020. Pel que fa al procés de reestructuració del deute impagat, el Govern va tancar el darrer setembre un acord amb la majoria de creditors (el 99,5% dels 727 milions de dòlars d'eurobons), cosa que ajudaria el país a recuperar la confiança dels inversors i l'accés als mercats internacionals. Aquesta reestructuració implica el canvi de l'emissió de 727 milions d'USD per 900 milions d'USD en bons, amb venciment el 2031, devolució del principal a partir del 2028 i una taxa d'interès inicial del 5% fins al 2023 i del 9% posteriorment.

Condicions financeres

Crèdit privat (% PIB)

Deute extern brut (% PIB)

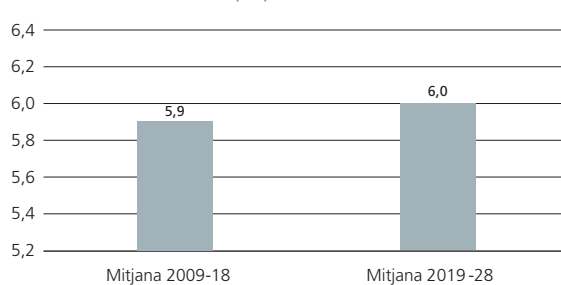
- Després d'un període d'inestabilitat que va provocar la liquidació de dos bancs moçambiquesos, el sector bancari ha assolit un nivell mitjà de liquidesa, capitalització i rendibilitat més elevat. Malgrat que la inestabilitat s'ha reduït sobre manera i que el Banc de Moçambic ha pres mesures per corregir les vulnerabilitats, l'alt nivell d'exposició de la banca al sector públic, la feblesa del creixement i els tipus d'interès elevats representen importants vulnerabilitats macrofinanceres.
- Moçambic registra un elevat dèficit per compte corrent, sobretot a causa dels megaprojectes gasístics, que han comportat un gran volum d'importacions. A mitjà termini, es preveu un agreujament del dèficit a causa de l'esforç d'inversió previ a l'inici de la producció dels projectes gasístics en curs (que s'espera per a 2022-2023). A llarg termini, en canvi, s'espera que la posició exterior del país millori notablement un cop que els projectes comencin a ser operatius i les exportacions creixin.

Situació política

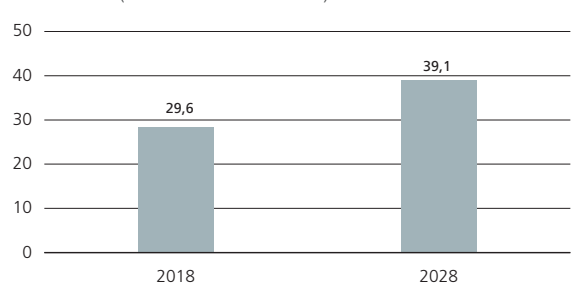
- El partit Frelimo (liderat per Filipe Nyusi) governa el país d'ençà de les primeres eleccions democràtiques del 1994. Després d'anys de tensió, s'ha mantingut l'alto el foc acordat amb els rebels del principal partit de l'oposició (Renamo) el gener del 2017. Això no vol dir, però, que la situació política del país sigui estable. A l'octubre del 2019, el Frelimo va guanyar les darres eleccions.
- Un altre fenomen que preocupa és la presència d'atacs armats, perpetrats suposadament per una fracció del partit Renamo ("Junta Militar da Renamo"), que podrien fer fracassar l'acord de pau. Finalment, aquesta situació política delicada es complica més a causa de la insurgència islàmica al nord del país.

Perspectives a llarg termini

Creixement del PIB (%)

Població (milions d'habitants)

- Les perspectives de creixement econòmic a mitjà termini són més favorables que a curt termini, però estan condicionades per la data d'inici de l'extracció i transformació de gas (hi ha diversos projectes de GNL en curs) i per la consolidació d'una situació política encara fràgil. Pel que fa al primer factor, el 2010 es van descobrir al país grans reserves de gas que podrien convertir Moçambic en el tercer productor africà. En aquest context, es preveu que la balança fiscal i l'exterior puguin tornar a equilibrar-se a llarg termini, quan els projectes gasístics comencin a operar i l'economia comenci a créixer dinàmicament.
- També és important, però, tenir en compte els riscos potencials d'aquest panorama. Es tracta, entre d'altres, de la incapacitat per finançar les necessitats de reconstrucció a curt termini i la incertesa política i de seguretat, que fa minvar la confiança dels inversors i, per tant, pot endarrerir els principals projectes gasístics previstos. Cal afegir també que la davallada dels preus de les matèries primeres als mercats internacionals i els problemes de seguretat al nord del país poden fer ajornar alguns d'aquests projectes de GNL. Finalment, el baix nivell de vida d'una gran part de la població i les tensions polítiques entre el Frelimo i el Renamo també posen en perill l'estabilitat política.

Risc país

	Ràting	Última modificació	Perspectiva
STANDARD & POOR'S	CCC+	22/11/19	-
MOODY'S	Caa2	20/09/19	Estable
FitchRatings	CCC	07/11/19	-

Classificació del risc del crèdit de l'OCDE

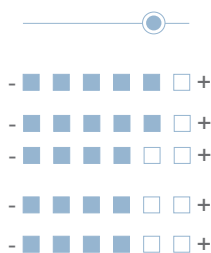
(de 0 a 7, essent 0 el millor)

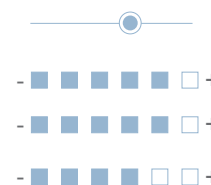
- Indica que el país té "grau d'inversió".
- Indica que el país no té "grau d'inversió".

Riscos**CURT TERMINI**

- Caiguda de la confiança dels inversors
- Estrès bancari
- Incertesa política
- Problemes de seguretat, sobretot al nord
- Desastres naturals

LLARG TERMINI

- Forta dependència del sector energètic
- Colls d'ampolla productius
- Pobresa i descontentament social

Entorn empresarial**PUNTS FORTS**

- Recursos naturals.
- Grans dimensions del país.

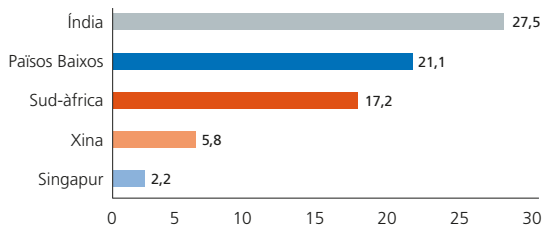
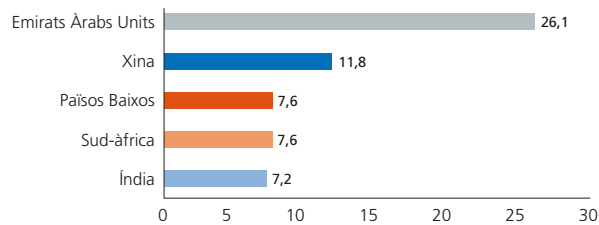
PUNTS FEBLES

- Nivell de corrupció elevat.
- Inseguretat.
- Dèficit en infraestructures.
- Situació política.

Sectors principals

- Agricultura, sector miner i energètic.

- Es preveu que el sector gasístic adquireixi una gran importància en el futur.

Principals socis comercials Exportacions
% sobre el total d'exportacionsImportacions
% sobre el total d'importacions

Fiscalitat

A Moçambic, la base tributària s'aplica sobre els ingressos de les empreses residents, particulars i entitats generats a qualsevol lloc del món, mentre que els dels no residents es graven únicament pels ingressos procedents d'una font moçambiquesa. Es considera que una empresa és resident a Moçambic si la seva seu legal és al país o si la seva gestió es fa allà.

La gestió i la recaptació d'impostos estan centralitzades. La renda de les persones físiques està subjecta a l'*Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares* o IRPS, tant per als residents al país pels rendiments obtinguts dins i fora de Moçambic com per als no residents pels rendiments obtinguts al país. Tenen tractament de residents els qui romanguin al país més de 180 dies i també els qui tinguin immobles que permetin suposar una intenció de residència permanent, encara que la seva estada sigui inferior a 180 dies.

Els tipus impositius varien d'un mínim del 10% fins a un màxim del 32%. L'impost sobre societats (*Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Colectivas* o IRPC) s'aplica sobre els beneficis de les empreses amb un volum de negoci anual superior als 2,5 M de meticals, amb un tipus únic del 32%. Les empreses amb un volum de negoci inferior als 2,5 M de meticals s'acullen a l'*Imposto Simplificado para Pequenos Contribuintes* (ISPC), que grava amb una taxa fixa del 3% sobre el volum de vendes brutes anuals. L'any fiscal coincideix amb l'any natural, però es pot sol·licitar la comptabilització de l'impost per un període diferent. El *Código de Benefícios Fiscais* (CBF) conté diversos crèdits fiscals (reduccions en el total per

abonar), així com deduccions i bonificacions, tant en el tipus com en la base imposable de l'IRPC.

L'*Imposto sobre o Valor Acrescentado* (IVA) grava el consum al país i està en vigor des del 1999. S'aplica, tant als productes fabricats localment com als productes importats, una taxa única del 17% en les transaccions de les empreses amb unes vendes brutes anuals superiors als 750.000 meticals. Hi ha exempcions per a una sèrie de productes bàsics (farina de blat de moro, arròs, medicaments, béns per als sectors de sanitat i educació i entrades agrícoles), les exportacions, els serveis financers i altres béns considerats fonamentals per al desenvolupament del comerç i la indústria rurals. També en queden exempts els béns (en general béns d'equipament) importats per al seu ús en activitats determinades, com ara la mineria i la prospecció de gas i petroli. A més a més, existeix l'*Imposto sobre Consumos Específicos* (ICE), que grava el consum de productes considerats de luxe, amb taxes que oscil·len entre el 20% i el 75%.

L'impost sobre successions i donacions s'aplica tant a transmissions de béns mobles com immobles, amb tipus que oscil·len entre el 2% i el 10%. L'impost sobre transferències de propietats (SISA) s'aplica a les transferències de títols de propietat o drets similars sobre béns immobles. El tipus general és del 2%. En la legislació de Moçambic no es contempla cap imposició sobre el patrimoni.

Hi ha una altra sèrie d'impostos de caràcter local: *Imposto Pessoal Local*, *Imposto Pessoal Autárquico* (IPA), *Imposto Predial Autárquico* (IPRA) o *Taxa por Actividade Económicas* (TAE).

Inversions

La inversió estrangera no rep un tractament diferenciat, sinó que queda subjecta a les mateixes càrregues i incentius que les empreses nacionals.

Les propostes d'inversió presentades al Centro de Promoción de Inversiones (CPI) han de descriure el valor de la inversió i l'activitat per permetre que el CPI n'avalui la viabilitat i l'impacte en l'economia nacional. La proposta ha d'incloure:

- Identificació de cada inversor, així com referències bancàries.
- Per a cada inversor corporatiu, documentació que inclogui el certificat d'incorporació,

informe i qualsevol altre document que en descriu l'activitat empresarial.

- Esborrany del títol de constitució de l'empresa.

El CPI redactarà els termes de l'autorització, així com la forma de negoci que s'adoptarà, el règim d'importació i exportació, el nombre d'empleats locals i els programes de formació que s'hauran d'adoptar, els incentius fiscals que es concediran i altres condicions.

Les oportunitats d'inversió principals es concentren en la indústria agroalimentària, la pesca i l'aquicultura, les infraestructures, l'energia i el turisme.

Establiment

SOCIETAT LOCAL

El Codi Comercial de Moçambic regula i defineix els tipus de societats mercantils que es poden constituir a Moçambic. La *sociedade por quotas* o S.Q. (societat limitada) i la *sociedade anónima* o S.A. (societat anònima) en són les més habituals.

L'S.Q. ha de tenir entre 2 i 30 membres. Si només una persona té el capital registrat, aquestes empreses s'anomenen *unipessoal* (unipersonals) i aquest terme s'ha d'incloure en el nom de l'empresa. El capital mínim per a la seva creació són 20 M de meticals i el valor de

cada quota sempre ha de ser un múltiple de 100 i ha de ser superior o equivalent a 500.000 meticals. Les quotes sempre són nominatives i els membres no són responsables davant dels creditors de l'empresa, només davant de la companyia.

L'S.A. ha de tenir com a mínim tres socis, que poden ser nacionals o estrangers, particulars o empreses. No existeix un mínim de capital, però la quantitat ha de ser concorde amb els objectius de la companyia i sempre s'ha d'expressar en meticals. El capital es divideix en participa-

Establiment (continuació)

cions, que poden ser al portador, nominatives o anotades. Una S.A. només es pot crear si tot el capital social s'ha dividit entre els socis i se n'ha pagat almenys el 25%. La responsabilitat dels socis d'una S.A. davant de tercers està limitada a la quantitat de les seves participacions.

Per poder crear una societat es necessita l'aprovació del nom i del propòsit de la companyia per part de la *Conservatória do Registo de Entidades Legais* (CREL) i el dipòsit del capital social en un banc a Moçambic, que emetrà una prova documentada del dipòsit.

La constitució pot tenir lloc amb un document privat signat pels membres, en què les signatures han d'estar degudament certificades per un notari o un advocat, que s'eleva a escriptura de

constitució quan es requereix per a actuacions més formals. El consell de la companyia s'ha de designar i els estatuts, establerts durant el procés de constitució de la societat, que han d'incloure, entre d'altres coses, els noms complets dels membres fundadors, el propòsit de la companyia i la quantitat aportada al capital social.

La companyia ha de registrar-se en el CREL en un termini màxim de 90 dies des de la constitució i ha de sol·licitar la publicació en el butlletí oficial de l'Estat (*Boletim da República*). Després, per al pagament d'impostos i l'obtenció de la llicència d'activitat en el Ministeri de Comerç, cal registrar-se a la declaració de l'inici d'activitats, a l'oficina d'impostos a l'àrea on s'ha registrat el domicili de la companyia.

Aliances estratègiques

ZONA FRANCA

El Govern va impulsar dos tipus d'organització industrial, les Zones Econòmiques Especials (ZEE) i les Zones Franques Industrials (ZFI), que

gaudeixen d'avantatges fiscals (reducció de l'IRPC) i no fiscals.

JOINT VENTURE

Les *joint ventures*, associacions entre dues o més persones jurídiques que comparteixen recursos, *know-how*, interessos i responsabilitats per desenvolupar un projecte, poden presentar dues formes:

1. Empresa estrangera que s'associa amb una empresa de Moçambic per crear una tercera empresa en la qual participen mitjançant la compra d'accions i que serà l'encarregada de dur a terme el projecte.

2. Empresa estrangera i empresa de Moçambic que signen un contracte segons el qual cadascuna d'elles es compromet a aportar una sèrie de recursos per dur a terme el projecte objecte del contracte. En aquest cas, la *joint venture* no té personalitat jurídica pròpia independent de la de les persones jurídiques que la formen.

Cal tenir en compte que, com que no hi ha controls per al capital estranger, hi ha una repatriació lliure de capital, dividendes i beneficis.

Condicions aranzelàries

TRACTATS DE LLIURE COMERÇ

Moçambic està integrada en la Comunitat de Desenvolupament de l'Àfrica Meridional (SADC), que està implementant el protocol comercial per als estats membres de manera que es puguin eliminar els aranzels comercials de determinats béns. Si s'aplica plenament entre els 15 estats membres, el protocol permetrà als productes moçambiquesos accés lliure a un mercat de més de 253 milions de persones amb un PIB de 563.000 milions de dòlars. Actualment, alguns productes moçambiquesos gaudeixen d'una reducció dels aranzels o de

l'entrada en règim de franquícia aranzelària a la UE en virtut del Tractat de Cotonou. Avui dia, com a membre del bloc de països de la SADC, Moçambic està negociant amb la UE un acord d'associació econòmica.

Altres acords comercials bilaterals:

- Acord comercial preferencial amb Malawi, en vigor des del desembre del 2005, que permet el lliure comerç de mercaderies procedents de tots dos països, tret de determinats productes.

ZONA FRANCA

Zones Econòmiques Especials (ZEE)

Impost de societats exempt durant els tres primers anys fiscals i reducció en un 50% del quart al desè any fiscal i en un 25% de l'onzè al quinzè any fiscal.

Zones Franques Industrials (ZFI)

Impost de societats exempt durant els 10 primers anys fiscals amb una reducció del 50% de l'onzè al quinzè any fiscal i d'un 25% durant la resta del cicle de vida del projecte.

SISTEMA GENERALITZAT DE PREFERÈNCIES (SGP)

Pel Sistema Generalitzat de Preferències (SGP) i la Llei de Creixement i Oportunitats per a l'Àfrica (AGOA), un gran nombre de productes de Moçambic té accés lliure d'impostos als EUA. Gràcies a la Llei AGOA, els tèxtils fabricats a

Moçambic, així com els que es confeccionen amb teixit d'altres països, accedeixen lliures d'impostos al mercat nord-americà, mentre que no existeix cap tracte preferencial recíproc per a cap producte nord-americà.

Negociació i protocol**CULTURA EMPRESARIAL**

La puntualitat i la discreció són actituds apreciades. En els negocis, el *win-win* és un bon principi. Els moçambiquesos són bons negociadors i tenen un cert grau d'opacitat que no facilita percebre el que pensen. Cal estar atent als senyals.

Els moçambiquesos són persones educades, molt afables i simpàtiques, però formals en el tracte, principalment en els primers contactes.

Conèixer la persona correcta és important, però no sempre les persones que ens presenten són les persones adequades. El *networking* és fàcil (el mercat és petit), però les portes no s'obren a la primera.

Percebre, respectar i saber utilitzar les jerarquies i entendre a quins nivells es prenen les decisions.

Evitar la comparació amb altres mercats (principalment el d'Angola) com a patró de referència. Són mercats amb cultures diferents. Als moçambiquesos no els agrada ser confosos amb altres pobles.

Evitar qualsevol mena d'actitud o comentari sobre la realitat local (política o social) que pugui implicar arrogància o paternalisme. S'han d'evitar postures de minimització dels interlocutors, com ara "som aquí per ajudar Moçambic (o els moçambiquesos)".

Fires clau

- Fira internacional agropecuària, comercial i industrial
- Mozambuild
- Intermodal Africa
- MMEC
- MozTech
- FACIM

Webs d'interès

- Portal del Govern de Moçambic: www.portaldogoverno.gov.mz
- AT - Autoritat Tributària de Moçambic: www.at.gov.mz
- Confederació d'Associacions Empresariales de Moçambic (CTA): <http://www.cta.org.mz>
- Cambra de Comerç de Moçambic: www.ccmoz.org.mz
- FDA - Fundo de Desenvolvimento Agrário: www.fda.gov.mz
- IPEME - Instituto para Promoção de Pequenas e Médias Empresas: www.ipeme.gov.mz

Mitjans de cobrament i pagament**MITJANS DE COBRAMENT**

El dòlar nord-americà, l'euro i el rand sud-africà són monedes comercials habituals. Els pagaments en moneda estrangera són acceptats per la majoria de les empreses i establiments comercials.

L'intercanvi de divises està disponible per a importadors i exportadors per finançar transaccions

en compte corrent. Cal sol·licitar autorització de moneda estrangera al Banc de Moçambic.

Els préstecs en moneda estrangera només estan disponibles per als exportadors i alguns projectes aprovats que beneficien el país.

MITJANS DE PAGAMENT

Els importadors moçambiquesos han de justificar el pagament al Banc de Moçambic i obtenir autorització per fer pagaments a l'estranger. Es tracta d'una pràctica habitual, però pot ser llarga i fer que l'importador es demori més temps per processar els pagaments.

La sortida de divises està regulada pel banc central. El sistema financer de Moçambic preveu els

mètodes de pagament més habituals, com ara el crèdit documentari confirmat, l'avançament, la remesa documentària, etc. Standard & Poor's i Fitch emeten qualificacions creditícies per al Govern de Moçambic i n'han rebaixat les qualificacions fa poc.

ASSEGURANCES DE TIPUS DE CANVI

A Moçambic, el 2016 la moneda local (metical) va ser fortament devaluada, cosa que va provocar un augment de les taxes d'interès per part del Banc Central, fet que va dificultar la importació de béns. Al començament del 2017, el metical va començar a estabilitzar-se, però

és convenient assegurar les transaccions internacionals amb assegurances de tipus de canvi pel risc que comporten a països com aquest, on la política monetària sol tenir una forta influència del Govern.

CaixaBank al país

L'oficina de CaixaBank més propera és la de Sud-àfrica. També us podeu adreçar als nostres serveis centrals al telèfon (+34) 934 048 269.

CaixaBank al món

- Sucursals
- Oficines de representació
- Spanish Desks

